

3. IŠ KUR ATsiranda ir kam naudojami pinigai?

Labai noriu dviračio, kompiuterio, naujo grotuvo...

- Kodėl ne visada galite iš karto įsigyti tai, ko labai norite?
- Ko reikia, kad galėtumėte įsigyti norimą daiktą?

Žmonės įvairiais būdais gauna pinigų. Vieni užsidirba, kiti – pagyvenę žmonės – gauna pensijas. Jaunus, besimokančius žmones išlaiko tėvai. Studentai gauna stipendijas.

- Iš kur pinigų gauna šiuose paveikslėliuose vaizduojamos merginos ir moterys?
- Iš kur pinigų gaunate jūs?
- Kam juos panaudojate?
- Kaip galite pinigų užsidirbti?

Alga – pinigai, kuriuos žmogus užsidirba.

Bedarbio pašalpa – pinigai, kuriuos valstybė moka darbo netekusiui žmogui.

Pensija – pinigai, kuriuos pagyvenusiam žmogui moka valstybė.

Stipendija – pinigai, kuriuos valstybė moka besimokančiam jaunuoliui.

Kiekviena šeima sprendžia, kaip panaudoti uždirbtus pinigus. Mėnesio pradžioje levos šeimos nariai planuoja, kaip bus naudojami jų šeimos pinigai.

Maistui

Mokesčiams už butą

Naujam didesniai televizoriui

Močiutės vaistams

Degalams

Skalbimo mašinos remontui

Į taupomąją banko sąskaitą

Pramogoms

Naujiems drabužiams ir batams

Riedučiams, kurių nori leva

Naujam šviestuvui

- Kurios iš šių išlaidų būtinos? Kurios ne tokios svarbios ir jas galima atidėti vėlesniam laikui?

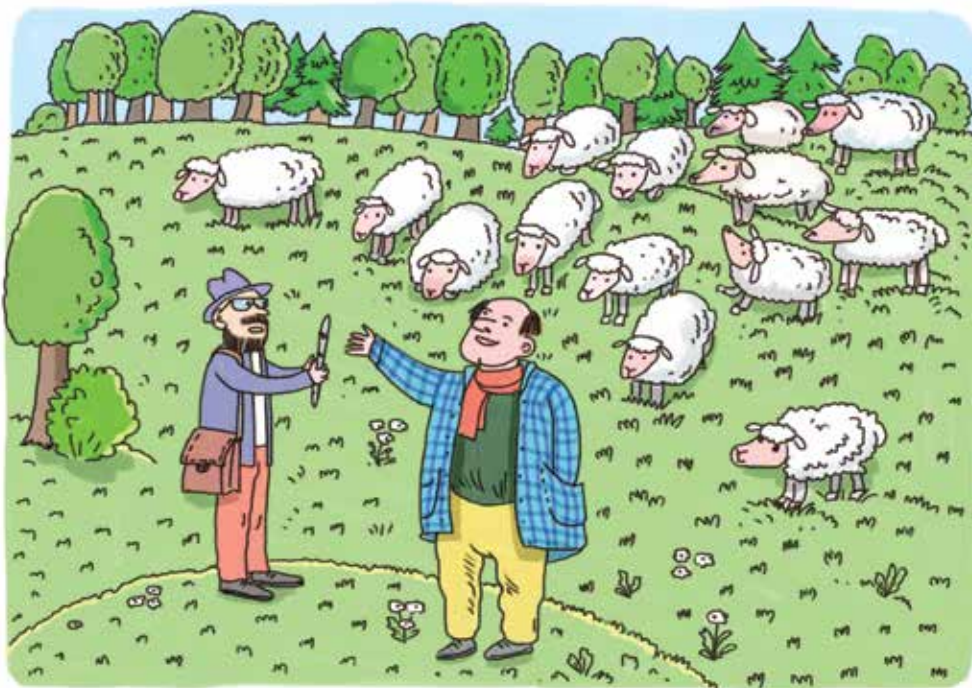
Pinigai, kuriuos gauname, vadinami **pajamomis**.

Pinigai, kuriuos išleidžiame, vadinami **išlaidomis**.

- Kokie žmonės vadinami išlaidžiais?
- Kuo taupus žmogus skiriasi nuo šykštaus?

6. KAIP ATSIRADO PINIGAI?

 Senų senovėje jokių pinigų nebuvo. Žmonės daiktus tiesiog mainydavo. Pinigus atstojo gintaras, medus, vaškas, kailiai. Atsiskaityti daiktais buvo nepatogu, todėl imta naudoti visuose kraštuose vertinamus brangiuosius metalus – auksą, sidabrą, varį. Iš kitų kraštų atkeliavo ir monetos. Jomis atsilygindavo tik svetimšaliams pirkliams. Lietuviai susilydydavo monetas į pailgas 10–15 cm lazdeles. Jos buvo vadinamos lietuviškais ilgaisiais. Tai buvo pirmieji lietuvių metaliniai pinigai. Šios lazdelės buvo labai vertingos. Už vieną buvo galima įsigyti 14 avių, už pusantros – žirgą. Norėdami sumokėti už pigesnes prekes, lazdeles kapodavo dalimis. Vėliau nusikaldino pirmąsias lietuviškas monetas. Jos buvo vadinamos pinigėliais.

- 1. • Kaip žmonės atsiskaitydavo už prekes, kai pinigų dar nebuvo?
- Ką vadiname brangiaisiais metalais?
 - Kaip buvo vadinami pirmieji lietuviški pinigai?
 - Ką galėjai nusipirkti už vieną lazdelę? Už pusantros?
 - Kaip buvo vadinamos pirmosios lietuviškos monetos?

-   2. Perskaitykite kvietimą. Ką įdomaus galima pamatyti ir sužinoti šiame muziejuje?

Kvietimas

Aplankykite Lietuvos banko Pinigų muziejų!

- Susipažinsite su kitose valstybėse naudojamais pinigais.
- Sužinosite, kiek kainuotumėte, jei būtumėte iš aukso ar sidabro.
- Apžiūrėsite milijono centų piramidę.
- Sužinosite, kaip atskirti tikrus pinigus nuo padirbtų.

Muziejaus darbuotojai

- 3. • Sužinokite, kokie pinigai buvo Lietuvoje prieš įsivedant eurus.
- Kas pavaizduota ant įvairių euro monetų?

auk|sas pi|ni|gai dir|ba ban|kas
si|dab|ras pi|ni|gi|nė už|dir|ba mo|ne|ta

- Žmonės eina į darbą. Už darbą žmonės gauna pinigų. Turint pinigų galima nusipirkti maisto, sumokėti už butą, įsigyti reikalingų daiktų. Jei žmogui patinka jo darbas, jis dirba ne vien dėl pinigų.

6. PINIGŲ KEITIMAS. UŽDAVINIAI, SUSIJĘ SU PIRKIMU

1. Kai Ilona sudaužė pilną taupyklę, suskaičiavo 67 Eur.
Į kokius banknotus ir monetas galima pakeisti Ilonos centus?

2. Statybininkas per dieną uždirba **49 Eur**.

- Kaip turėtų sumokėti pinigus, kad pavaizduotų banknotų ir monetų būtų kuo daugiau?
- Kaip turėtų sumokėti pinigus, kad banknotų ir monetų būtų kuo mažiau?

3. Po kiek eurų liko iš kiekvienos pinigų sumos nusipirkus vieną pasirinktą daiktą?

4. Sudarykite kuo daugiau dviženklių skaičių su šiais skaitmenimis.

3 **4** **8**

- Sudarytus skaičius surašykite pagal didumą.

3. PINIGINĖ

- Ar turite savo piniginę? Ką joje nešiojatės?
 - Papasakokite apie savo mamos ar tėčio pinigines.
 - Iš ko jos padarytos?

- Pasidarykite popierinę piniginę ir gražiai ją papuoškite. Reikės popieriaus lapo, žirklių, kliju, spalvotų kreidelių arba dažų.

- Užlenkite kampą.

- Atkirpkite trikampį.

- Visus lapo kampus užlenkite į centrą.

- Suklijuokite centre.

- Perlenkite pusiau.

Pinigus galime laikyti ir taupyklėje.

- Galite nuspalvinti!

- Kaip sekėsi daryti piniginę? Kas buvo sunkiausia?
 - Ką į ją dėsime?